

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

Hæc tibi jungetur, purgato crimine raptus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

QUESTIO I.

Q uod autem ille raptum admittit, multorum auctoritate probatur.

C. I. q. Quod sit raptus. At enim Isidorus lib. 3. Etymol. c. 26. Raptus a quoque illicitus coitus a corrupendo est dictus: unde qui b raptu potitur, stupro fruatur.

Ita habet fere ut Gratianus hic, & supra 27. q. 2. c. raptus: nec emale aliter Panormia. In codice Isidori impresso sic legitur. Stuprum raptus proprie est illicitus coitus, a corrupendo dictus. Unde Virgilius, raptu potitur, id est, stupro fruatur.

C. II. q. Ubi raptus admittitur. Unde Gelasius Papa.

Lex e illa praeceptorum Principum ibi raptum dixit commissum esse, ubi puella, de cuius ante nuptiis nihil actum fuerit, videatur abducta.

Cum ergo haec illicitis coitu sit corrupta, virginitas si sit abducta, id est, a domo patris abducta, quod de epus nuptus nihil ante actum fuerit, raptam appellandam regere non potest. Sed non omnis illicitus coitus, nec quilibet illicita deceptor raptus appellatur. Aliud enim est fornicatio, aliud stuprum, aliud adulterium, aliud incestus, aliud raptus. Fornicatio autem, licet videatur esse genus omnium illicitis coitus, qui sit extra uxorem legitimam, tamen specialiter intelligitur in ista viduatum, vel meretricum, vel concubinarum. Stuprum autem proprie virginum est illicita deceptor: quando videlicet non precedente conjugale passione, utriusque voluntate virgo corripitur, patre injuriam ad animum statim post cogitationem non revocant. Adulterium vero est alieni tori violatione. Unde adulterium dicitur, quasi ad alterius torum accessio. Incestus est consanguinitatem, vel affinitatem abusus. Unde incestus dicitur, qui consanguineus & affinitatis abusus. Raptus admittitur, cum puella violenta a domo patris abducta, ut corrupta in uxorem habeatur, sive puella solummodo, sive parentibus consentiens, sive utriusque, vi illata confiteri: hic morte mulatur. Sed si ad ecclesiam cum rapta confugerit, privilegio ecclesiae, mortis incompenitentem promeretur.

C. III. q. Si raptor cum rapta ad ecclesiam confugerit, quid fieri debeat. Unde in Aurelianensi concilio I. c. 4. legitur.

De raptoribus autem id constituendum esse censuimus, ut si ad ecclesiam raptor cum rapta confugerit, & feminam ipsam violentiam perulisse confiterit, statim liberetur de potestate raptoris, & raptor mortis, vel poenitentiam impunitate concessa, aut ad e servitium subiectus sit, aut redimendi se liberam habeat facultatem. Si vero, quae raptus, patrem habere confiterit, & puella raptori confenserit, potestati patris excusata reddatur, & raptor patri superioris conditionis satisfactione teneatur obnoxius.

Ex hac auctoritate liquet, quod aliquando vi inferni parentibus, & non puella, cum dicitur: [s. puella raptori confenserit]. Aliquando utriusque violentiam perferant, cum praemittitur: [s. raptor cum rapta profugerit, & feminam ipsam violentiam perulisse confiterit]. Puella autem, non parentibus, vi inferni, cum voluntate patris puella violenta abducitur, ut ejus patrius concubitus, cuius copula nunquam consensus adhibuit. Hinc autem neg. parentibus, neg. puella vim intulisse videtur, cum neg. illi prohibentibus, neg. illa renuente, violenta sit abducta.

a 27. q. 2. raptus. Ivo part. 3. c. 26. Panm. l. 6. c. 13. b ex Ser. vno m. 4. Aeneid. c. 27. q. 2. lex illa in eod. Theod. l. 9. tit. de raptu virgile. i. extra de raptor. c. cum causa. Polyb. l. 6. c. 4. Anselm. lib. 10. c. 9. d. d. diffini. 21. d. Anselm. l. 10. c. 27. Burch. lib. 3. q. 101. Ivo p. 3. c. 101. Panm. l. 6. c. 72. e servitium conditione subiectione. v. v. l. 10.

Ita. Aliud est enim promissum aliquam sedare, aliud inferre. Unde quia neuri via illata probatur, raptus hic non debet. Sed rapta dupliciter fieri dicitur. Aliqua res ipsa raptus, aliquando ipse res vi usque tractatione raptus eripitur. Res ipsa tunc raptus, cum violenta domo raptus in perpetuum teneatur. Aliquando vero nocere ipsa, si illa usus ejus domo prohibente violenta usurpatur. Hic ergo raptus admittit, quia florem virginis puella renuente violenta raptus.

QUESTIO II.

Nunc quartus, an parago vis raptus raptorem possit raptum accipere: quoniam canonice raptate canonum satisfactionem poenitentia probatur.

C. I. q. Raptore puellam & raptum excommunicatur. Legitur namq. in Concilio Chalcedonensi 4. c. 17.

Os b, qui rapiunt mulieres sub nomine simul habendi, aut cooperantes, aut convenientes raptorem crevit sancta synodus, ut si quidem clerici fuerint, de proprio gradu; si vero laici, anathematizentur.

C. II. q. Ob immanitatem sceleris abjunctio raptorem viduatum vel virginem. Item Symmachus Papa, epistola ad Cesarium, cap. 3.

Raptorem e igitur viduatum vel virginem tantam tantam facinoris detestatur: illos violentius persequendo, qui sacras virgines vel viduitas matrimonii sociare tentaverint. Quos per sanctissimi criminis atrocitate a communione rapti precipimus.

C. III. q. De eodem. Item Codicis lib. 1. tit. de Episcopo & clericis, Irconianus Imp.

Si quis non dicam rapere, sed attentare virginis matrimonii iungendi causa sacrilegium commiserit, capitali poena feriat.

C. IV. q. De eodem. Item ex Concilio Cabilonensi.

De puellis raptis, nec dum desponsatae Chalcedonensi & concilio statutum est, eos qui raptorem las sub nomine simul habundant, cooperantes deventes raptoribus, decrevit sancta synodus, ut si clerici sunt, decidant proprio gradu; si vero laici, anathematizentur. Quibus verbis datur intelligi, quales sunt mali auctores dammandi sunt, quando participaverint, & convenientes tanto anathemate feriuntur, ut non monica auctoritatem ad conjugia legitima raptorem vindicare nullatenus possint.

C. V. q. Excommunicatur raptorem raptae vel virginis, cum sit favoreus.

Item Gregorius Papa II. in synodo Romae.

Si quis virginem vel viduam, nisi desponsatam, fuerit, vel furatus fuerit in uxorem, cum illa raptae anathema sit.

q. Factum est hoc caput ex X. & XI. decretis Gregorii in codice canonum hinc appellatur.

a & in c. Synod. 622. Cap. 1. 2. 3. 4. b Polyb. l. 6. c. 4. l. 10. c. 40. Burch. l. 6. c. 13. 107. c. 1. 107. c. 1. 107. c. 1. 107. d. Supra de poenitentia diffini. s. quoniam dicitur in c. Theod. l. 9. tit. 2. In Turonensi 2. c. 21. Capitulum l. 6. c. 1. 107. In concilio Trulitano c. 1. Burch. l. 3. q. 101. Ivo p. 3. c. 101. Panm. l. 6. c. 55. e Supra eod. cap. 3. d. Anselm. l. 10. c. 27. c. 11. Ivo p. 3. c. 101. Panm. l. 6. c. 67.

C. VI. *Excommunicatus qui viduam vel fili-
am alterius extra voluntatem parentum
raptus, aut Regis beneficio
possidet.*

Item ex concilio Parisiensi l. cap. 6.

Nubitas a neque viduam, neque filiam alterius extra
voluntatem parentum aut rapere presumat, aut
legiti beneficio aliter possidendam. Quod si fecerit,
et ecclesie communionem remouet, anathematis gladio b
percutat.

*Hi auctoritas president datur intelligi, quod raptor in uxore
non viduam ducere non vult. Sed raptor et rapta namque sunt vi-
dum, non persequitur. Vnde autem cum per penitentiam purgata
fuerit, nonnulli eorum aboleantur.*

C. VII.

*Vnde in quadam e homilia Gregorius
ait.*

Aud omnipotentis quippe Dominum non ille
habere debet, qui culpam mendacii per penitentiam
mendicat.

*Quibus ergo premissis auctoritatibus rapta copulati raptoris,
quoniam uxorem regina aboleatur: donec ille raptor, et illa rapta
perpenitentiam. Ceterum cum illa pariter potestati restituta fue-
rit, propter sua rapta penitentiam egerit, cum voluntas pa-
rentum non sit in uoluntate conuenient, non prohibentur ad iruicem
copari.*

C. VIII. *Quæ sit legitima conjugia, et quid
voluntate pariter rapta nubere
possit.*

Vnde Hieronymus ait.

Legitima e conjugia in scripturis leguntur. Pri-
mam legitimum conjugium est, virgo casta in virgi-
nitate viro data legitime, [et reliqua que sequuntur in
prezibita.] Secundum, virgo f in civitate deprehensa
a viro, et illi per vim copulata, si uoluerit pater eius, do-
ctus eam libere, quantum iudicaverit pater, et dabit
premium pudicitie eius. Tertium, filia predicta depre-
hensa, si non fuerit voluntas patris, trahet eam a predicto
viro, et tradet eam alii, et dabit eam, et legitima erit ei.
Sed utrumque his duobus præferatur.

*¶ Illi occupati apud Leonem, et in Passormia sequitur ca. ad
dist. 2. cap. 27. q. 2. ex Hieronymo item citatum.*

C. IX. *Quæ voluntate parentum raptus in
conjugium habere permittitur.*

*Item Ambrosius in Apologia David,
cap. 2.*

Dicitur et puella pater illius, quæ vim concubi-
tus nulli desponsata perulerit, quinquaginta dra-
chmas argentis accipiet: ipsa autem in conjugio
permaneat.

C. X. *¶ Possit penitentiam raptori vel rapta
libit conjugia concedan-
tur.*

*Item ex concilio Meldensi,
cap. 45.*

*¶ In d. 2. c. 17. b al. damnationis placatur. c. Homil. 29.
in Evangelio. d. Verba ipsa Greg. habentur super 32. quæst. 1. apud
Gregorium. e. Ivo part. 2. cap. 20. Pam. lib. 6. c. 53. 30. 2. 5. al-
ter. et passim. f. ex cap. 2. Dist. 22. h. Didrach-
mas argenteas.] et c. 70.*

Si autem nec dum eas, quas rapuerant, cum volun-
tate parentum sub desponsationis, vel dotalium non in-
ne in conjugium duxerunt, quando in omnium aures
hæc fuerit constitutio promulgata, ab eorum conjunctio-
ne separentur, et publica penitentia subigantur: rapta
autem parentibus legaliter restituantur. Peracta vero
penitentia publica, si ætas et incontinentia exegerit, legiti-
mo, et ex utriusque partis placito conjugio socien-
tur. Nam in his regulam non constituimus, sed (ut ver-
bis magni Leonis utamur) quid sit tolerabilius, æstima-
mus. Quod si unus ex conjugatis obierit, et is, qui pen-
itentiam publicam egerit, superstes extiterit, iterare
conjugium non præsumat, nisi Episcopus aliquam forte
præviderit concedere indulgentiam, ut graviores possit
amovere offensam.

*Hæc auctoritate Meldensi concilii, non permittitur raptori rapta
post penitentiam copulari, sed permittitur utrique post penitentiam
legitimo conjugio copulari, ut rapta videlicet non raptor, sed ab illo
post penitentiam nubat. Similiter raptor post penitentiam non eam,
quam rapuit, sed aliam permittitur habere uxorem. Ceterum raptor
et rapta penitentia subijci præcipitur: si ueritasque e copu-
lam auctoritas illa permittit, frustra circa fuerit captandi discretio.
[Quod si unus ex conjugatis obierit, et is, qui publicam penitentiam
egerit, superstes extiterit, iterare conjugium non præsumat.] Eorum
namque quilibet decedente, qui penitentiam egerit, superstes remaneat-
bit. Non ergo hæc auctoritate raptor probatur in conjugium raptorem
post accipere. Potius inuenitur in Concilio apud Aquigrano-
nos, quod nec etiam voluntate parentum adiuuato possunt copu-
lari. Sic enim in prefato concilio legitur.*

C. XI. *¶ Nec etiam voluntate parentum, rapto-
res raptas possunt habere con-
juges.*

Placuit d utri, qui rapiunt foeminas, vel furantur,
aut seducunt, eas nullatenus habeant uxores, quam-
vis eis postmodum conveniat, aut eas dotaverint, vel nu-
pialiter eam consensu parentum suorum acceperint.

*¶ Burchardus etiam et Ivo citant capit. hoc ex Aquigranensi c. 8.
Habetur lib. 7. Capit. cap. 295. et videtur referri in concilio Rhemen-
si Trifoliano, cap. 2.*

*Hæc auctoritas non præiudicat auctoritati Hieronymi: maxime
cum illa refertur de uirgine legitime. Legitime tamen post pen-
itentiam peractam raptor sibi poterit copulare quam rapuit, nisi pater
ter puella illam raptori detrudere uoluerit. Item Cod. lib. 6. c. 12.
de nuptiis. [Nec filium quidem familiaris inuitum ad descendendam
uxorem cogi legum disciplina permittit. Ritur, sicut desideras, ob-
servatis iuris præceptis, sociare conjugio tuo quam uolueris, non impe-
ditur: ita tamen, ut in contrahendo nuptiarum tui consensus acce-
dat.] Item ex eod. leg. 20. [In conjugatione filiarum in sacris po-
sitaram patris expectatur arbitrium.] Item D. de rit. nupt. leg. 2.
[Consistere non possunt nuptiae, nisi consentiant omnes, ad eam, qui co-
eunt, quorumque, in potestate sunt.] Item Inst. lib. 1. tit. de nuptiis. f.
[Iustus autem nuptias inter se et uel Romanis contrahenti, qui scien-
dum præcepta legum coeunt: masculi quidem puberes, femina uir-
ripotentes, sive patres familiaris sint, sive filii familiaris, dum tamen
suis familiaris consensum habeant parentum, quorum in potestate sunt.
Nam hoc fieri debere et civilis et naturalis ratio persuadet.
in tantum, ut iustus parentum præ-
cedere debeat.]*

*a Burch. l. 9. c. 17. Ivo p. 2. c. 170. et 176. Pam. l. 9. c. 16. b al.
sumptus habent. c al. utriusq. d Burch. l. 9. c. 20. Ivo p. 2. c. 171.
e Th. 2. leg. 2. f Th. 10. in prin.*

DECRETI SECUNDÆ PARTIS
FINIS.